

ympäristönsuojelu
Tampereen kaupunki
Frenckellinaukio 2 B
33101 Tampere

TAMPEREEN ALASJÄRVEN VIITASAMMAKKO- SELVITYS VUONNA 2018

1. Johdanto

Viitasammakko (*Rana arvalis*) kuuluu Euroopan Unionin luontodirektiivin IVa:n mukaisiin erityisesti suojeltaviin ja rauhoitettuihin eläinlajeihin, jonka elin-, lisääntymis- ja levähdysalueita ei saa hävittää tai heikentää (Liukko & Raunio 2008). Laji muistuttaa paljon tavallista sammakkoa (*Rana temporaria*), mutta on erotettavissa sekä morfologisten eroavaisuuksien että koiraan soidinäänen perusteella. Tampereen Alasjärven sen välittömän ympäristön alueita kartoitettiin viitasammakon kutuaikana toukokuussa 2018. Tässä raportissa on esitettyä vuoden 2018 kartoituksen tulokset.

2. Aineisto ja menetelmät

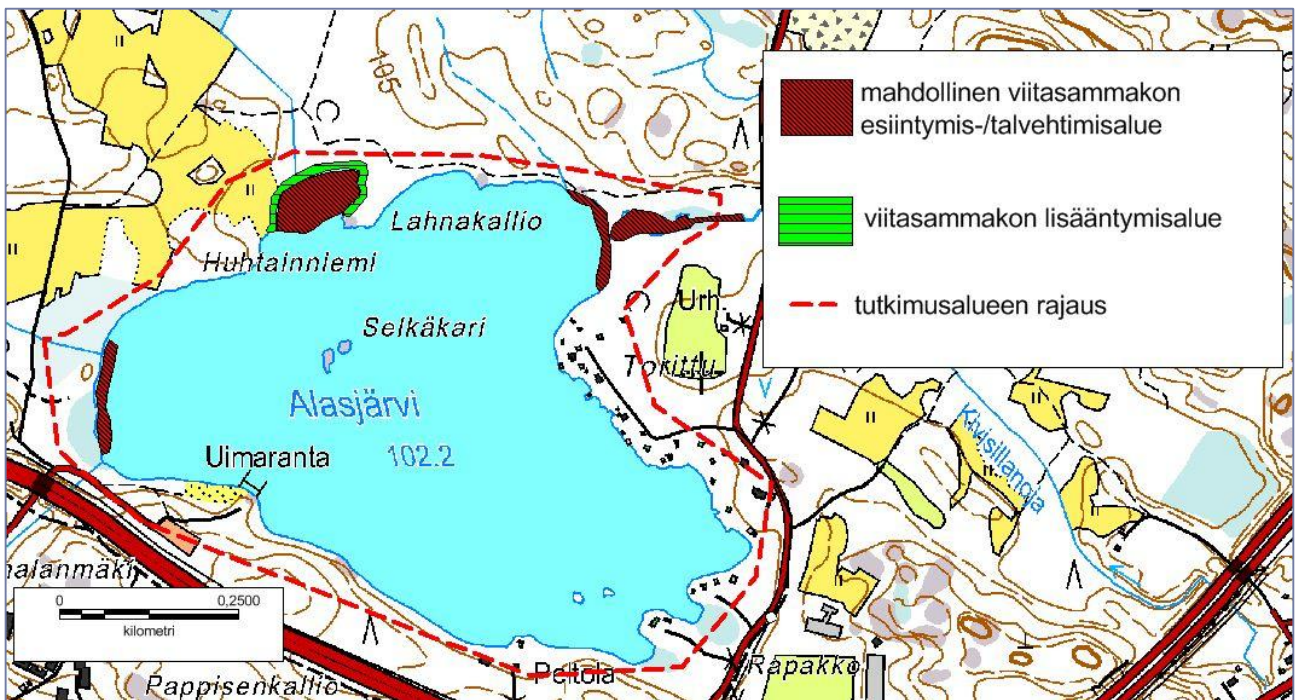
Kartoituksen maastotyöt toteutettiin viitasammakon kutuajankohtana toukokuussa illalla ja yöllä. Kartoituksessa selvitettiin lajille soveltuvia elin-, ja lisääntymisympäristöjä, tehtiin lajityypillisen soidinäänen kuuntelua ja maastohavainnointia lajin esiintymisen varmistamiseksi. Vuonna 2018 kevään eteneminen oli tavanomaista, jolloin viitasammakon kutusoidin ajoittui Tampereen kaupungin alueella toukokuun ensimmäiselle kolmannekselle. Kartoitus toteutettiin ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti (Nieminen & Ahola 2017).

Maastohavainnointi tehtiin seuraavasti:

8.5.2018 klo 22.00–0.20. Sää tiedot: + 15 °C, pilvisuus 2/8, tuuli 0-1 m/s; 270°, lämmin tyyni ilta. Viitasammakoita äänessä järven pohjoispään lahdessa.

3. Tulokset

Viitasammakon kutu oli käynnissä Alasjärvellä 8.5.2018 tehdyllä kartoituskerralla. Soitimella olevia koiraita havaittiin arvioilta kaikkiaan 15-20 yksilöä havaintojen painottuessa järven pohjoispään lahteen, jossa kasvoi järviruokoa kosteapohjaisella heinä- ja rahkarannalla. Alasjärven pohjoisosan itäisessä päädyssä oli Toritunjärveen yhteydessä oleva lammikko, joka on viitasammakolle soveltuvaa esiintymisaluetta. Lammikon rannoilla ei kuitenkaan havaittu kutevia viitasammakoita. Myös Alasjärven länsipäädyn järviruokovyöhyke on viitasammakolle soveltuvaa lisääntymis- ja esiintymisaluetta, mutta sieltäkään ei kutevia viitasammakoita havaittu (Kuva 1.).

Kuva 1. Alasjärven viitasammakkokartoituksen havainnot ja aluerajaukset 8.5.2018. Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa nro 242/MML/15.

4. Yhteenveto

Vuoden 2018 kartoituksen perustella Alasjärvessä esiintyy paikoittainen viitasammakkopopulaatio. Lajia havaittiin kutusoitimella ainoastaan Huhtainniemen vierisellä lahdella. Teiskontieltä kantautuva liikennemelu häytti kartoituksen tekoa. Liikennemelu hiljeni vasta klo 22:sta eteenpäin, jonka jälkeen viitasammakon soidinään kuuntelu onnistui ongelmitta. On mahdollista, että viitasammakolla on muitakin lisääntymisaluita kuin tämän vuoden kartoituksessa havaittu alue. Esimerkiksi karttaan rajatut arviot esiintymis- ja talvehtimisalueista voivat olla myös lajin lisääntymiseen soveliaita alueita.

KVVY Tutkimus Oy

Tutkija
FM, Hydrobiologi

Jussi Iso-Tuisku

Liitteet

Liite 1. Kartoituskuvat Alasjärveltä

Jakelu

Pirkanmaan ELY-keskus, kirjaamo, kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Viitteet

- Lappalainen M., & Sirkiä P. 2009: Suomalainen sammakkokirja, Kustannusosakeyhtiö Sammakko. s 44–54.
- Liukko, U-M., Raunio, A. 2008: SY14/2008 Luontotyyppien ja lajien seuranta luonto- ja lintudirektiiveissä, ISBN 978-952-11-3080-9.
- Nieminen, M., Ahola, A. 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, ISBN: 978-952-11-4638-1, Suomen ympäristö 1/2017, sivut 90-96.
- Sierla L., Lammi E., Mannila J. ja Niironen M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa, Ympäristöministeriö s. 68 – 75.

Liitekuva 1. Alasjärven länsireunan ruokovyöhykettä 8.5.2018.

Liitekuva 2. Näkymä Alasjärven pohjoisosan länsireunan lahteen 8.5.2018.

Liitekuva 3. Toritunjärven yhteydessä oleva lammikko Alasjärven pohjoisosan itäisessä päädyssä 8.5.2018.